

รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพ
ผู้เรียนยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านสะพานพน (BP-DGEC Model)
Bansaphan Phon Digital Governance-Enhanced Student Care Model
(BP-DGEC Model)

ทิพย์ทยา สุธิเกิด
Thiptaya Suttikeret

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน ยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านสะพานพน (BP-DGEC Model) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาล 2) ออกแบบและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน ยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านสะพานพน (BP-DGEC Model) ที่มีประสิทธิภาพ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านสะพานพน (BP-DGEC Model) ในเชิงประจักษ์ และ 4) ประเมินความพึงพอใจและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านสะพานพน (BP-DGEC Model) โดยดำเนินการ ตามระเบียบวิธีวิจัย และพัฒนา (Research and Development: R&D) แบ่งขั้นตอนเป็น 4 ระยะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 และ 3 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง โรงเรียนบ้านสะพานพน ปีการศึกษา 2567 จำนวนรวม 155 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็น แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ และแบบประเมินคุณภาพผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาหลักคือช่องว่างของการจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result-Based Management Gap) และการขาดแคลนเทคโนโลยีดิจิทัล 2) รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านสะพานพน (BP-DGEC Model) ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบหลัก 5 ประการ ขับเคลื่อนด้วยวงจร G-STAR Model ได้แก่ การจัดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เทคโนโลยี และการเปลี่ยนผ่าน การบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล และการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการทดลองใช้พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามรูปแบบอยู่ในระดับมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษาพัฒนาขึ้น ผลการทดสอบระดับชาติ (NT) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แม้ผล O-NET จะลดลงเล็กน้อย และคุณภาพผู้เรียนด้านสมรรถนะดิจิทัล และคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงขึ้น 4) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจและเห็นประโยชน์ของรูปแบบในระดับมากถึงมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักธรรมาภิบาล คุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล

ABSTRACT

The objectives of this research, titled Bansaphan Phon Digital Governance-Enhanced Student Care Model (BP-DGEC Model), were: 1) to study basic data, problems, desirable conditions, and needs to synthesize components of student care system management based on good governance; 2) to design and develop an efficient BP-DGEC Model; 3) to study the empirical implementation results of the model; and 4) to evaluate satisfaction and utility. The study employed a Research and Development (R&D) methodology divided into four phases. The sample group for phases 1 and 3 consisted of 155 participants, including school administrators, teachers, students, and parents at Bansaphan Phon School during the 2024 academic year, selected via purposive selection. Research instruments included needs assessment questionnaires, in-depth interview forms, model suitability assessment forms, and student quality assessment forms. Data analysis was conducted using percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings revealed that: 1) The primary problem was a Result-Based Management Gap coupled with a lack of digital technology infrastructure. 2) The developed BP-DGEC Model consists of five core components driven by the G-STAR Model cycle: Goal Alignment, Student Care System, Technology & Transformation, Administration & Governance, and Result-Based Management, which were rated at the highest level of suitability. 3) Implementation results indicated a high level of operational practice. Institutional academic achievement increased, and National Test (NT) scores rose significantly, although O-NET scores saw a slight decline. Furthermore, digital learner competencies and desirable characteristics improved. 4) Stakeholders expressed satisfaction and perceived the utility of the model at a high to highest level.

KEYWORDS: Student Support System Management, Good Governance, Digital Learner Quality

บทนำ

ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 การบริหารจัดการการศึกษาเผชิญกับความท้าทายอันยิ่งใหญ่จากการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) และกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อโครงสร้างการจัดการเรียนรู้และการดูแลผู้เรียน ความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) กลายเป็นวาระสำคัญระดับชาติและระดับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) 1 ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มุ่งเน้นการปฏิรูปการเรียนรู้และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (Digital Era Administration) เรียกร้องให้ผู้บริหารต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์จากการบริหารแบบเดิมไปสู่การบริหารเชิงรุกที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน (Technology-based Management) ควบคู่กับการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล หัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมถึง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Student Care and Support System) ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การรู้จักนักเรียนรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานตามระบบดังกล่าวในปัจจุบันมักประสบปัญหาความล่าช้า ขาดความแม่นยำของข้อมูล และขาดการบูรณาการเครื่องมือดิจิทัล ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อปัญหาของผู้เรียนที่มีความซับซ้อนในยุคปัจจุบันได้ทันทั่วถึง

สำหรับโรงเรียนบ้านสะพานพน ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ตั้งอยู่ในบริบทชุมชนเกษตรกรรม โดยผู้ปกครองร้อยละ 76.57 ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมัน โรงเรียนมีอัตลักษณ์ มารยาทดี มีวินัย ใส่ใจความพอเพียง และวิสัยทัศน์ มีความรู้คู่คุณธรรม นำสู่ชุมชน จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาเชิงลึก พบว่าโรงเรียนเผชิญกับวิกฤตการณ์ช่องว่างของการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result-Based Management Gap) อย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ผลการประเมินคุณภาพภายใน (SAR) ประจำปีการศึกษา 2567 ระบุว่ามาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการอยู่ในระดับยอดเยี่ยม แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลับมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศในทุกรายวิชา ความขัดแย้งเชิงข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่า กระบวนการบริหารที่ได้รับผลประเมินดียังไม่สามารถแปลงไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้จริง นอกจากนี้ โรงเรียนยังประสบปัญหาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ คือ การขาดแคลนสื่อและเครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการพัฒนาทักษะทางดิจิทัลของผู้เรียน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่สามารถเชื่อมโยง หลักธรรมาภิบาล เข้ากับเทคโนโลยีดิจิทัล จึงเป็นทางออกสำคัญในการแก้ไขปัญหาเชิงระบบ ผู้วิจัยจึงได้ริเริ่มแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการภายใต้ชื่อ รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านสะพานพน หรือ BP-DGEC Model (Bansaphan Phon Digital Governance-Enhanced Student Care Model) โดยใช้กรอบแนวคิด G-STAR Model เป็นกลไกขับเคลื่อน ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ G (Goal Alignment), S (Student Care System), T (Technology & Transformation), A (Administration & Governance) และ R (Result-Based Management) การวิจัยนี้มุ่งหวังที่จะสร้างโมเดลการบริหารที่สามารถปิดช่องว่างระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์ สร้างความโปร่งใสในการบริหารทรัพยากร และยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานสากล (3R8C) เพื่อให้โรงเรียนบ้านสะพานพนก้าวสู่การเป็นสถานศึกษาคุณภาพในยุคดิจิทัลอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักไว้ 4 ประการ เพื่อให้ครอบคลุมกระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล
2. เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านสะพานพน (BP-DGEC Model) ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาการ
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านสะพานพน ในบริบทการปฏิบัติจริง
4. เพื่อประเมินความคิดเห็น ความพึงพอใจ ความเป็นประโยชน์ และแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านสะพานพน (BP-DGEC Model) หมายถึง นวัตกรรมการบริหารจัดการที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น โดยบูรณาการหลักธรรมาภิบาลและเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าสู่กระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผ่านวงจร G-STAR Model เพื่อมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล
2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Student Care System) หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ โดยในการวิจัยนี้เน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลและประมวลผล
3. หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารทรัพยากร (4M Digital) และการดำเนินงานของเครือข่าย 3P (People, Private, Public)
4. คุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนครอบคลุม 3 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) 2) สมรรถนะในศตวรรษที่ 21 (3R8C) โดยเฉพาะทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์ของโรงเรียน (มารยาทดี มีวินัย ใส่ใจความพอเพียง)
5. G-STAR Model หมายถึง กรอบแนวคิดเชิงระบบที่เป็นแกนกลางของรูปแบบ BP-DGEC ประกอบด้วย
 - 5.1 G (Goal Alignment): การจัดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และบริบท
 - 5.2 S (Student Care System): การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอนเชิงดิจิทัล
 - 5.3 T (Technology & Transformation): การเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลและการจัดการเรียนรู้ด้วย Ed-Tech
 - 5.4 A (Administration & Governance): การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีธรรมาภิบาล
 - 5.5 R (Result-Based Management): การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่วัดผลได้จริง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยยึดหลักการออกแบบระบบการเรียนการสอน (Instructional System Design) และแนวคิด ADDIE Model มาประยุกต์ใช้ แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสังเคราะห์องค์ประกอบ (Research & Analysis)

วัตถุประสงค์ของระยะนี้คือการวิเคราะห์บริบท สภาพปัญหา และความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ

1. การวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักธรรมาภิบาล และการบริหารการศึกษายุคดิจิทัล เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด G-STAR Model

2. การสำรวจความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากรเป้าหมายคือบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของโรงเรียนบ้านสะพานพน กลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan และใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 155 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอน 15 คน นักเรียน 70 คน และผู้ปกครอง 70 คน
 - 2) เครื่องมือวิจัย: แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับได้ค่าเท่ากับ 0.91
 - 3) การวิเคราะห์ข้อมูล: ใช้สถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (PNI Modified)
3. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่น (Best Practices) จำนวน 5 ท่าน เพื่อถอดบทเรียนความสำเร็จและนำมาสังเคราะห์เป็นแนวทางปฏิบัติ

ระยะที่ 2 การออกแบบและพัฒนาารูปแบบ (Design and Development)

ระยะนี้มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและตรวจสอบคุณภาพเชิงโครงสร้าง

1. การยกร่างรูปแบบ นำผลการสังเคราะห์จากระยะที่ 1 มาออกแบบโครงสร้างของ BP-DGEC Model และจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบ (Manual Construction)
2. การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบ: ดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญ (Experts) จำนวน 7 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการระดับอุดมศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาผู้เชี่ยวชาญ ผ่านกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องขององค์ประกอบ
3. เครื่องมือวิจัย: แบบประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือ ซึ่งผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบ (Implementation and Evaluation)

ระยะนี้เป็นการนำรูปแบบที่พัฒนาแล้วไปทดลองใช้จริงในสถานศึกษา (Field Testing) เพื่อศึกษาผลเชิงประจักษ์

1. พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย: ดำเนินการทดลองใช้ ณ โรงเรียนบ้านสะพานพน ตลอดปีการศึกษา 2567 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 70 คน ครูผู้สอน 15 คน และผู้ปกครอง 70 คน
2. การดำเนินการ: นำรูปแบบ BP-DGEC Model ไปใช้ในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการขับเคลื่อนผ่านกิจกรรมโครงการต่างๆ และการใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น ระบบเยี่ยมบ้านออนไลน์และระบบคัดกรองความเสี่ยง
3. เครื่องมือวิจัย
 - 3.1 แบบประเมินระดับการปฏิบัติงานตามรูปแบบ
 - 3.2 แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เปรียบเทียบผลการเรียนรายปี, ผลสอบ NT ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, และผลสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2566 และ 2567)
 - 3.3 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะผู้เรียน
 - 3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล: เปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการใช้รูปแบบ (Pre-test/Post-test Design) โดยใช้ค่าเฉลี่ยและร้อยละ

ระยะที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบ (Evaluation and Improvement)

ระยะสุดท้ายเป็นการประเมินประสิทธิผลโดยรวมและถอดบทเรียนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. การประเมิน: ศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับ ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความคุ้มค่า ของรูปแบบ
2. การปรับปรุง: นำข้อเสนอแนะจากการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยผ่านการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง เพื่อให้ได้โมเดลต้นแบบที่พร้อมสำหรับการเผยแพร่และขยายผล

ผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนทั้ง 4 ระยะ สามารถสรุปผลการวิจัยที่สำคัญได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสังเคราะห์องค์ประกอบ (ระยะที่ 1)

ผลการวิเคราะห์สภาพบริบทพบว่า โรงเรียนบ้านสะพานพรมมีความพร้อมด้านกระบวนการบริหารจัดการ (A) ในระดับสูง แต่ประสบปัญหา ช่องว่างของผลสัมฤทธิ์ (Result Gap) กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET) ต่ำกว่าเกณฑ์ และขาดแคลนสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างหนัก ผลการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความต้องการให้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการคัดกรองและดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.37-4.39) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ (MIS) ที่แม่นยำและการพัฒนาสมรรถนะครู

จากการสังเคราะห์แนวคิด Best Practices พบว่าปัจจัยความสำเร็จอยู่ที่การบูรณาการหลักธรรมาภิบาลเข้ากับการบริหารทรัพยากร ซึ่งนำไปสู่การกำหนดองค์ประกอบหลักของรูปแบบ 5 ประการ (G-STAR) ได้แก่ G: Goal Alignment, S: Student Care System, T: Technology & Transformation, A: Administration & Governance, และ R: Result-Based Management

2. ผลการออกแบบและพัฒนารูปแบบ (ระยะที่ 2)

รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านสะพานพรม (BP-DGEC Model) ที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นวงจรการบริหารคุณภาพที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมดิจิทัล องค์ประกอบสำคัญคือการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอนเชิงดิจิทัล (Digital-Enhanced 5 Steps) เป็นแกนกลาง โดยมีการบริหารจัดการทรัพยากร (4M Digital) ภายใต้หลักธรรมาภิบาล 6 ประการเป็นฐานสนับสนุน ผลการตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.58) โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดกลางและตอบเจตจำนงนโยบายการศึกษายุคดิจิทัลอย่างชัดเจน

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ (ระยะที่ 3)

จากการนำรูปแบบไปใช้จริงในปีการศึกษา 2567 พบผลการเปลี่ยนแปลงเชิงประจักษ์ ดังนี้

3.1 ระดับการปฏิบัติงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ครู นักเรียน ผู้ปกครอง) ประเมินระดับการปฏิบัติงาน ตามองค์ประกอบของรูปแบบอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ยรวม 4.36-4.38) โดยองค์ประกอบด้านหลักการของรูปแบบ และ เครื่องมือการจัดการศึกษา ได้รับคะแนนสูงสุด แสดงถึงความสำเร็จในการสร้างการมีส่วนร่วม

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1) ผลการเรียนรายปี ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา (GPA) ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 71.53 ในปี 2566 เป็น 76.54 ในปี 2567 (เพิ่มขึ้น +4.90)

2) ผลทดสอบ NT ผลการทดสอบระดับชาติ (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีพัฒนาการ แบบก้าวกระโดด โดยค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นถึง 11.97 คะแนน (จาก 54.37 เป็น 66.34) ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพของการใช้สื่อดิจิทัล ในการพัฒนาทักษะพื้นฐาน (Literacy & Numeracy)

3) ผลทดสอบ O-NET ผลการทดสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยลดลงเล็กน้อย (ลดลง 5.34 คะแนน) ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าเป็นผลจากช่วงเปลี่ยนผ่านของการปรับใช้วิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ที่ต้องใช้เวลา ในการปรับตัวสำหรับทักษะขั้นสูง

3.3 สมรรถนะและคุณลักษณะ ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญด้านการคิดและการทำ (Active Learning Competencies) สูงขึ้นอย่างชัดเจน รวมถึงผลการประเมินด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่เพิ่มขึ้น 6.19 คะแนน (จาก 85.37 เป็น 91.56) แสดงให้เห็นว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ผลการประเมินความพึงพอใจและความเป็นประโยชน์ (ระยะที่ 4)

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามรูปแบบในระดับ มากถึงมากที่สุด โดยเฉพาะในมิติของการมีส่วนร่วม (Participation) และ ความโปร่งใส (Transparency) ผู้ปกครองและชุมชนให้ความเห็นว่ารูปแบบนี้ช่วยให้ เข้าถึงข้อมูลบุตรหลานได้ง่ายขึ้นผ่านระบบดิจิทัล และมั่นใจในการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ส่งผลให้เกิดความร่วมมือ ในการสนับสนุนทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า รูปแบบ BP-DGEC Model เป็นนวัตกรรมทางเลือกที่มีประสิทธิภาพสำหรับการบริหารสถานศึกษาขนาดกลางในบริบทชุมชนเกษตรกรรม โดยมีประเด็นอภิปรายที่เชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎี ดังนี้

1. พลังของธรรมาภิบาลต่อการระดมทรัพยากร: ผลการวิจัยยืนยันว่าการนำหลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วมมาใช้ในองค์ประกอบ A (Administration & Governance) เป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้โรงเรียนสามารถระดมทรัพยากรจากเครือข่าย 3P (People, Private, Public) มาแก้ปัญหาการขาดแคลนสื่อเทคโนโลยีได้สำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ที่ระบุว่าระบบที่มีประสิทธิภาพต้องตรวจสอบได้และได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย การเปิดเผยข้อมูลผ่านระบบดิจิทัลสร้าง Trust (ความไว้วางใจ) ซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญที่สุด

2. Digital Transformation กับการยกระดับผลสัมฤทธิ์: การเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของคะแนน NT และผลสัมฤทธิ์รายปี สะท้อนให้เห็นว่าองค์ประกอบ T (Technology & Transformation) ที่เน้นการใช้ Ed-Tech และสื่อดิจิทัลสามารถพัฒนาทักษะพื้นฐานของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรินทร์ ชำนาญดู และ สิริรัศมี ปฐมวิวารวรรณ์ (2567) ที่พบว่า G-STAR Model ช่วยให้การบริหารงานมุ่งเน้นผลลัพธ์ (RBM) ได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ผล O-NET ที่ลดลงชี้ให้เห็นว่าการนำเทคโนโลยีมาใช้ต้องควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ของครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จึงจะส่งผลต่อการสอบระดับชาติที่มีความซับซ้อน

3. การปิดช่องว่าง RBM Gap: รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านสะพานพน (BP-DGEC Model) ประสบความสำเร็จในการเชื่อมโยงกระบวนการ เข้ากับผลลัพธ์ โดยใช้องค์ประกอบ S (Student Care System) เป็นตัวกลาง การใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงรุกที่คัดกรองและแก้ปัญหาได้ตรงจุด ทำให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงได้รับการดูแลทันที่ ส่งผลให้สุขภาพจิตและสมรรถนะการเรียนรู้ดีขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ รอดรุ่งเรือง (2565) ที่เน้นย้ำเรื่องการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามกรอบ 3R8C ผ่านการดูแลอย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านการบริหารจัดการ: ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำโมเดล G-STAR ไปประยุกต์ใช้โดยเริ่มจากการสร้างความเข้มแข็งในองค์ประกอบ A (Governance) เพื่อสร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นจากชุมชน ก่อนที่จะขยายผลไปสู่การระดมทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี (T)
2. ด้านการพัฒนาครู: ควรส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญในการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (MIS) และการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลเป็นไปอย่างราบรื่นและส่งผลต่อ O-NET ในระยะยาว
3. ด้านเครือข่าย: ควรขยายผลการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคเอกชนในท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อสนับสนุนทรัพยากรด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาระบบคัดกรองนักเรียนอัจฉริยะ (AI-based Screening System) เพื่อเพิ่มความแม่นยำและความรวดเร็วในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล
2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีธรรมาภิบาล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านสะพานพน (BP-DGEC Model) ในบริบทของโรงเรียนที่มีความแตกต่างกันด้านขนาดและวัฒนธรรมองค์กร เพื่อตรวจสอบความยืดหยุ่นของรูปแบบ (Generalizability)
3. ควรทำการวิจัยเชิงติดตามผลระยะยาว (Longitudinal Study) อย่างน้อย 3 ปีการศึกษา เพื่อยืนยันความยั่งยืนของผลลัพธ์ด้านคุณภาพผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กร

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความเมตตา กรุณา และการสนับสนุนอย่างดียิ่งจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.ผุสดี พรหม คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และ รศ.ดร.จรัส อติวิทยากรณ ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้แก่ นางจारी สัมเกิด, นางสาวเครือวัลย์ สงเล็ก, นายประมวล เบ็ดเสร็จ, นายสังวร คงภักดี และนายสุเทพ เปี้ยกบุตร ที่ได้เสียสละเวลาในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อคิดเห็นที่มีคุณค่าในการพัฒนารูปแบบ ขอขอบคุณคณะครู นักเรียน และผู้ปกครองโรงเรียนบ้านสะพานพน และโรงเรียนในเครือข่ายอำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและร่วมกิจกรรมการวิจัยอย่างดียิ่ง

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบคุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยนี้เพื่อเป็นวิทยาทานแก่การศึกษาไทย และขอกราบขอบพระคุณครอบครัวสุทธิเกิด ที่เป็นกำลังใจสำคัญและให้การสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

References

- Bunloetwatthana, N. (2018). *Administrative behaviors of administrators affecting the operation of student care and support systems in schools under Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2 (Master of Education thesis)*. Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Pathum Thani.
- Chamnandoo, N., & Pathomveerawan, S. (2024). Digital Era and School Administration with G-STAR MODEL. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 4(6), 659-670.
- Chindarat, C. (2008). *The operation of student care and support systems of schools under Rayong Educational Service Area Office 2 (Master of Education thesis)*. Burapha University, Chonburi.
- Department of Mental Health. (2013). *Manual for the operation of 1 Hospital 1 School project*. Bangkok: Ministry of Public Health.
- Intaprasert, T. (2016). *Good governance administration of school administrators under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1 (Master of Education thesis)*. Kanchanaburi Rajabhat University, Kanchanaburi.
- Jansajjai, J. (2014). *Student care and support system in Nakhon Pathom School for the Deaf (Master of Education independent study)*. Silpakorn University, Nakhon Pathom.
- Khotpheng, N. (2016). *Level of practice and level of problems in the operation of student care and support systems in schools under the Secondary Educational Service Area Office 24, Kalasin Province (Master of Education independent study)*. Mahasarakham University, Mahasarakham.
- Khokpho, B. (2013). *Good Governance: Good Administration*. Bangkok: N.P.T.
- Klinton, K. (2014). *Parental participation in the operation of student care and support systems in small secondary schools in Tha Mai District, Chanthaburi Province, under the Secondary Educational Service Area Office 17 (Master of Education thesis)*. Burapha University, Chonburi.
- Ministry of Education. (2010). *Guidelines for the operation of student care and support systems in educational institutions*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand.
- Office of the Basic Education Commission. (2016). *Manual for the operation of student care and support systems*. Bangkok: Office of the Basic Education Commission.
- Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education. (2024). *Educational Development Plan*. Bangkok: Ministry of Education.
- Phongmas, K. (2018). *A study of student care and support system administration of educational institutions under local administrative organizations in Trat, Chanthaburi and Rayong provinces (Master of Education independent study)*. Burapha University, Chonburi.

- Education thesis*). Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi.
- Promrat, K. (2016). *Administration and management of student care and support systems in schools under Sakon Nakhon City Municipality (Master of Education thesis)*. Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon.
- Rodrungruang, S. (2022). *Developing a learner quality framework consistent with 21st century skills (3R8C) (Research report)*. Bangkok: Office of the Education Council.
- Srichampa, D. (2014). *Leadership behaviors of administrators affecting the operation of student care and support systems in schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1 (Master of Education thesis)*. Nakhon Pathom Rajabhat University, Nakhon Pathom.
- Sutthikoed, T. (2024). *Guidelines for Managing Student Support Systems with Good Governance to Promote Quality of Digital Era Learners in Schools in Lam Thap District, Krabi Primary Educational Service Area Office (Research report)*. Krabi: Krabi Primary Educational Service Area Office.
- Thairat, J. (2018). Administration and management of student care and support systems to enhance good characteristics of students at Chiang Rai Witthayakhom School, Mueang District, Chiang Rai Province. *Journal of Educational Research and Development*, 9(2), 106-120.
- Wongthong, T. (2020). *A study of problems and guidelines for the operation of student care and support systems of small schools under the Secondary Educational Service Area Office 32 (Master of Education thesis)*. Buriram Rajabhat University, Buriram.